

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE
AL REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/2018 din 28.05 2014
La nr. 910 din 08 mai 2014

Agencia de Stat pentru Proprietatea Intelectuală

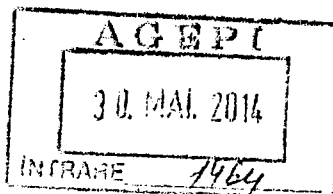
Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție asupra nivelului coruptibilității proiectului legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Anexă: potrivit textului – 11 (unsprezece) file.

Director adjunct

Cristina ȚARNĂ

Ex: N. Cheptea
Tel: 022 257-375

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative
(Legea nr. 38/2008, nr. 39/2008, nr. 161/2007, nr. 1261/1992)

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, autor nemijlocit - Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Prin proiectul de lege se propune modificarea și completarea unor acte legislative din domeniul proprietății intelectuale. Scopul proiectului constă în îmbunătățirea procedurilor de înregistrare a obiectelor de proprietate intelectuală. Aceste proceduri țin de retragerea, limitarea și modificarea cererii de înregistrare a mărcii și contestare a deciziilor privind cererile date. De asemenea, proiectul este ajustat la prevederile Convenției de la Paris pentru protecția proprietății industriale din 20.03.1983. Impactul social al proiectului constă în stabilirea unui cadru juridic care să asigure organizarea și funcționarea sistemului proprietății intelectuale.

d. Suficiența argumentării. Cu referire la suficiența argumentării proiectului menționăm că deși acesta este însoțit de o notă amplă, precum și alte materiale pertinente (analiza impactului de reglementare, analiza comparată între prevederile proiectului legii cu cerințele standardelor internaționale), totuși, unele norme din proiect sunt discreționare și confuze, ceea ce ar putea genera manifestări de corupție la momentul interpretării și implementării corecte a acestora. În legătură cu amendarea unor norme din proiect sunt necesare câteva precizări preliminare, cum ar fi, de exemplu, normele ce se referă la cerințele de utilizare a mărcii, la procedura de reînnoire, modificare și divizare a înregistrării mărcii etc. De asemenea, în proiect se exclud norme care din punct procedural sunt necesare și obligatorii. Ne referim aici la excluderea unor documente în cadrul constatării notorietății mărcii (dovada de plată, documentul care confirmă începutul și perioada utilizării mărcii) și la excluderea normei privind modalitatea de depunere a cererii de înregistrare a desenului sau modelului industrial.

Având în vedere aspectele expuse anterior, precum și reieșind din scopul expertizei

anticorupție analiza respectivă va fi efectuată în compartimentul „Evaluarea în fond a proiectului”.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Analiza impactului de reglementare a proiectului

Proiectul a fost supus analizei impactului de reglementare, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr. 235/20.07.2006.

1.4 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Reieșind din scopul proiectului care este unul general și important, întrucât se amendează un număr suficient de acte legislative, reglementarea acestui domeniu nu trebuie să promoveze careva interes de grup sau individuale în detrimentul interesului public.

Dat fiind faptul că în proiect au fost identificate norme coruptibile și confuze care, la aplicare, vor genera pericolul comiterii unor acte de corupție în procesul înregistrării mărcii și respingerii cererii de înregistrare a acesteia, proiectul urmează să fie analizat suplimentar prin prisma obiecțiilor invocate în compartimentul II al raportului.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Proiectul întrunește cerințele impuse de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Art. I pct. 4 din proiect, art. 8 alin. (4) „prin utilizarea mărcii solicitate s-ar crea un risc de confuzie cu semnul anterior sau fără motive justificate s-ar profita de renumele acestui semn”.

Se prevede că o marcă este refuzată la înregistrare în cazul când este demonstrat că prin utilizarea mărcii solicitate s-ar crea un risc de confuzie cu semnul anterior sau fără motive justificate s-ar profita de renumele acestui semn.

Sintagma „risc de confuzie” în conținutul dat este una confuză, întrucât nu este clar ce se include în noțiunea dată și nici legislația în domeniu nu reglementează acest tip de risc. În acest caz sunt necesare careva precizări suplimentare în ceea ce privește criteriile care se includ în categoria acestui risc, pentru a nu admite discreții din partea autorității responsabile de înregistrarea mărcii.

Ținând cont că procedura de înregistrare a mărcii este susceptibilă la manifestări discreționare din partea responsabililor, în dependență de interes sau scop, acesta trebuie să prevadă clar și exhaustiv cazurile când se refuză înregistrarea mărcii.

Recomandarea: În scopul excluderii unor eventuale discreții din partea responsabililor de implementare în procesul înregistrării mărcii, propunem de reformulat norma, astfel încât să fie clar temeiul de refuz a înregistrării mărcii. Această obiecție este valabilă și pentru pct. 11, art. 21 alin. (1) lit. b).

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Art. I pct. 7 din proiect, art. 14 se substituie cuvântul „este” cu sintagma „poate fi”.

Se prevede că titularul mărcii poate fi decăzut din drepturile asupra mărcii în condițiile Lgii nr. 38/2008, cu excepția cazurilor când există motive întemeiate pentru neutilizare, dacă în decurs de 5 ani după înregistrare marca nu a făcut obiectul unei utilizări efective în Republica Moldova pentru produsele și/sau serviciile pentru care este înregistrată sau dacă utilizarea mărcii a fost suspendată pe o perioadă neîntreruptă de 5 ani.

Nu este clară intenția autorului vis-a-vis de substituirea cuvântului „este” cu sintagma „poate fi” în contextul dat, dar anume această substituie creează oportunități de corupție în procesul decăderii titularului de drepturile asupra mărcii, întrucât persoanele responsabile dobîndesc dreptul să-l decadă pe titular de acest drept, pe criterii de interes individual sau grup (avantaje, beneficii, protecționism) sau scop. Nu excludem faptul că autorul intenționat își creează „portite legale” pentru a interpreta și aplica prevederea după anumite împrejurări sau situații.

Astfel, pentru a nu admite careva acțiuni ilegale sau discreții nejustificate din partea responsabililor de implementare a prevederilor, propunem de a menține norma în varianta în vigoare.

Suplimentar reținem că excepția prevăzută la acest articol „cu excepția cazurilor când există motive întemeiate pentru neutilizare” este una discreționară și abuzivă, deoarece nu sunt prevăzute careva excepții în vederea justificării neutilizării mărcii în baza „motivelor întemeiate”. Considerăm că lipsa normelor cu privire la temeiurile de neretragere a dreptului asupra mărcii, va lăsa la discreția excesivă a persoanelor responsabile de a interpreta și aplica conținutul normei după anumite interese. De asemenea, nu excludem faptul că în prezent se abuzează de această normă, întrucât reprezintă un interes deosebit atât față de titularii mărcii, cât și de autoritatea responsabilă. Ținând cont că scopul expertizei anticorupție constă în eliminarea riscurilor care ar genera sau favoriza acte de corupție, considerăm necesar de exclus astfel de norme.

Deși excepția dată nu face parte din amendamentele propuse prin proiect, considerăm oportun de a o include, în vederea excluderii acesteia.

Recomandarea: *În contextul analizei expuse mai sus, propunem de a menține cuvântul „este”, iar sintagma „cu excepția cazurilor când există motive întemeiate pentru neutilizare” de exclus.*

Art. I pct. 8 din proiect, art. 16 alin. (1), (2) „(1) Înregistrarea mărcii poate fi reînnoită de către titular sau oricare...” și „(2) Reînnoirea poate fi solicitată în ultimele 6 luni de valabilitate a înregistrării mărcii”.

Sintagma „poate fi” în ambele cazuri este una discreționară, datorită faptului că acordă normei un caracter de recomandare și nu obligatoriu. Din punct de vedere procedural, atât în cazul înregistrării, retragerii, reînnoirii și modificării mărcii este necesar să se prevadă expres drepturile și obligațiile titularului mărcii, fără a lăsa loc de interpretări discreționare. În contextul dat norma este un drept al titularului mărcii care trebuie să-l exercite, în vederea respectării cadrului legal în domeniul dat.

De asemenea, nu este clară intenția autorului în vederea excluderii normei cu privire la decăderea titularului din drepturi în caz de neachitare a taxei de stat, precum și a temeiului legal al aprobării Regulamentului privind procedura de depunere, examinare și înregistrare a mărcilor, baza căruia s-a elaborat. Prin urmare, excluderea dată nu este conformă din punct de vedere al tehnicii legislative.

Recomandarea: *Recomandăm autorului la alin. (1) al art. 16 de a substitui sintagma „poate fi reînnoită” cu sintagma „se reînnoiește”, iar la alin. (2) al aceluiași articol de substituit sintagma „poate fi solicitată” cu sintagma „se dispune”. Această obiecție este valabilă și pentru Art. III pct. 7 din proiect, art. 14 alin. (3) al Legii privind protecția desenelor și modelelor industriale nr. 161 din 12 Iulie 2007.*

Totodată, propunem de a menține normele privind decăderea titularului din drepturi în caz de neachitare a taxei de stat, precum și a temeiului legal al aprobării Regulamentului privind procedura de depunere, examinare și înregistrare a mărcilor.

Art. I pct. 20 din proiect, la art. 32/4 se propune de exclus „lit. f) dovada de plată a taxei stabilite” și „lit. g) documentul care confirmă începutul și perioada utilizării mărcii”.

Se propune de exclus din lista materialelor anexate la cererea de constatare a notorietății mărcii două documente, și anume dovada de plată a taxei stabilite și documentul care confirmă începutul și perioada utilizării mărcii, fără o argumentare în acest sens.

În opinia noastră, ambele documente sunt elocvente și importante din punct de vedere procedural, ne referim aici la validitatea mărcii și la executarea plăților. Acest fapt este confirmat și prin art. 17, 18, 19 al Legii privind protecția mărcilor nr. 38 din 29.02.2008.

Recomandarea: Pentru a nu admite o lacună de drept sau interpretări abuzive, propunem de a menține normele în varianta actuală.

Art. III pct. 11 din proiect, art. 32 alin. (6) se exclude „Informația specificată la alin. (2) și documentele specificate la alin. (3), cu excepția lit. b), se depun la AGEPI odată cu cererea sau în termen de 2 luni de la data de depozit”.

Excluderea normei date nu este una justificată din punct de vedere procedural, întrucât aceasta reglementează aspectul cu privire la depunerea cererii de înregistrare a desenului sau modelului industrial. În opinia noastră, lipsa acestei norme va lăsa la discreția AGEPI dreptul de a decide referitor la modalitatea și termenul de depunere a cererii în cauză, ceea ce va duce la lezarea dreptului subiectului nemijlocit.

Ținând cont că procedura de înregistrare, modificare și reînnoire este una susceptibilă la manifestări de corupție datorită funcțiilor deținute (evaluarea, analiza condițiilor pe care trebuie să le întrunească cererea), aceasta trebuie să reglementeze clar etapele și termenul de depunere a cererii.

Recomandarea: Astfel, pentru a nu admite discreții din partea responsabililor în procesul depunerii cererii de înregistrare, propunem de a menține norma în varianta actuală.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizati.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

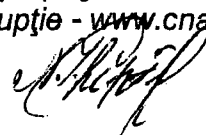
Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de

efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Natalia Cheptea
inspector principal Direcția legislație și expertiză anticorupție
23 Mai 2014

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*

**Anexa la raportul de expertiză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului**

de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea nr. 38/2008, nr. 39/2008, nr. 161/2007, nr. 1261/1992)

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	Art. 1 pct. 4 din proiect, art. 8 alin. (4) „prin utilizarea mărcii solicitate s-ar crea un risc de confuzie cu semnul anterior sau fără motive justificate s-ar profita de renumele acestui semn”.	Utilizarea termenilor neconsacrați în legislație / neaplicați în practică	Se prevede că o marcă este refuzată la înregistrare în cazul când este demonstrat că prin utilizarea mărcii solicitate s-ar crea un risc de confuzie cu semnul anterior sau fără motive justificate s-ar profita de renumele acestui semn. Sintagma „risc de confuzie” în conținutul dat este una confuză, întrucât nu este clar ce se include în noțiunea dată și nici legislația în domeniu nu reglementează acest tip de risc. În acest caz sunt necesare careva precizări suplimentare în ceea ce privește criteriile care se includ în categoria acestui risc, pentru a nu admite discreții din partea autorității responsabile de înregistrarea mărcii. Ținând cont că procedura de înregistrare a mărcii este susceptibilă la manifestări discreționare din partea responsabililor, în dependență de interes sau scop, acesta trebuie să prevadă clar și exhaustiv cazurile când se refuză înregistrarea mărcii.	În scopul excluderii unor eventuale discreții din partea responsabililor de implementare în procesul înregistrării mărcii, propunem de reformulat norma, astfel încât să fie clar temeiul de refuz a înregistrării mărcii. Această obiecție este valabilă și pentru pct. 11, art. 21 alin. (1) lit. b).

2	Art. I pct. 7 din proiect, art. 14 se substituie cuvântul „este” cu sintagma „poate fi”.	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	<p>Se prevede că titularul mărcii poate fi decăzut din drepturile asupra mărcii în condițiile Lgii nr. 38/2008, cu excepția cazurilor când există motive întemeiate pentru neutilizare, dacă în decurs de 5 ani după înregistrare marca nu a făcut obiectul unei utilizări efective în Republica Moldova pentru produsele și/sau serviciile pentru care este înregistrată sau dacă utilizarea mărcii a fost suspendată pe o perioadă neîntreruptă de 5 ani.</p> <p>Nu este clară intenția autorului vis-a-vis de substituirea cuvântului „este” cu sintagma „poate fi” în contextul dat, dar anume această substituie creează oportunități de corupție în procesul decăderii titularului de drepturile asupra mărcii, întrucât persoanele responsabile dobândesc dreptul să-l decadă pe titular de acest drept, pe criterii de interes individual sau grup (avantaje, beneficii, protecționism) sau scop. Nu excludem faptul că autorul intenționat își creează „portite legale” pentru a interpreta și aplica prevederea după anumite împrejurări sau situații.</p> <p>Astfel, pentru a nu admite careva acțiuni ilegale sau discreții nejustificate din partea responsabililor de implementare a prevederilor, propunem de a menține norma în varianta în vigoare.</p> <p>Suplimentar reținem că excepția prevăzută la acest articol „cu excepția cazurilor când există motive întemeiate pentru neutilizare” este una discreționară și abuzivă, deoarece nu sunt prevăzute careva excepții în vederea justificării neutilizării mărcii în baza „motivelor întemeiate”. Considerăm că lipsa normelor cu privire la</p>	În contextul analizei expuse mai sus, propunem de a menține cuvântul „este”, iar sintagma „cu excepția cazurilor când există motive întemeiate pentru neutilizare” de exclus.
---	--	---	--	---

		<p>temeiurile de neretragere a dreptului asupra mărcii, va lăsa la discreția excesivă a persoanelor responsabile de a interpreta și aplica conținutul normei după anumite interese. De asemenea, nu excludem faptul că în prezent se abuzează de această normă, întrucât reprezintă un interes deosebit atât față de titularii mărcii, cât și de autoritatea responsabilă. Ținând cont că scopul expertizei anticorupție constă în eliminarea riscurilor care ar genera sau favoriza acte de corupție, considerăm necesar de exclus astfel de norme.</p> <p>Deși excepția dată nu face parte din amendamentele propuse prin proiect, considerăm oportun de a o include, în vederea excluderii acesteia.</p>		
3	<p>Art. I pct. 8 din proiect, art. 16 alin. (1), (2) „(1) Înregistrarea mărcii poate fi reînnoită de către titular sau oricare...” și „(2) Reînnoirea poate fi solicitată în ultimele 6 luni de valabilitate a înregistrării mărcii”.</p>	<p>Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare</p>	<p>Sintagma „poate fi” în ambele cazuri este una discreționară, datorită faptului că acordă normei un caracter de recomandare și nu obligatoriu. Din punct de vedere procedural, atât în cazul înregistrării, retragerii, reînnoirii și modificării mărcii este necesar să se prevadă expres drepturile și obligațiile titularului mărcii, fără a lăsa loc de interpretări discreționare. În contextul dat norma este un drept al titularului mărcii care trebuie să-l exercite, în vederea respectării cadrului legal în domeniul dat.</p> <p>De asemenea, nu este clară intenția autorului în vederea excluderii normei cu privire la decăderea titularului din drepturi în caz de neachitare a taxei de stat, precum și a temeiului legal al aprobării Regulamentului privind procedura de depunere,</p>	<p>Recomandăm autorului la alin. (1) al art. 16 de a substitui sintagma „poate fi reînnoită” cu sintagma „se reînnoiește”, iar la alin. (2) al aceluiași articol de substituit sintagma „poate fi solicitată” cu sintagma „se dispune”. Această obiecție este valabilă și pentru Art. III pct. 7 din proiect, art. 14 alin. (3) al Legii privind protecția desenelor și modelelor industriale nr. 161 din 12 iulie 2007.</p>

			examinare și înregistrare a mărcilor, baza căruia s-a elaborat. Prin urmare, excluderea dată nu este conformă din punct de vedere al tehnicii legislative.	Totodată, propunem de a menține normele privind decăderea titularului din drepturi în caz de neachitare a taxei de stat, precum și a temeiului legal al aprobării Regulamentului privind procedura de depunere, examinare și înregistrare a mărcilor.
4	Art. I pct. 20 din proiect, la art. 32/4 se propune de exclus „lit. f) dovada de plată a taxei stabilite” și „lit. g) documentul care confirmă începutul și perioada utilizării mărcii”.	Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Se propune de exclus din lista materialelor anexate la cererea de constatare a notorietății mărcii două documente, și anume dovada de plată a taxei stabilite și documentul care confirmă începutul și perioada utilizării mărcii, fără o argumentare în acest sens. În opinia noastră, ambele documente sunt elocvente și importante din punct de vedere procedural, ne referim aici la validitatea mărcii și la executarea plăților. Acest fapt este confirmat și prin art. 17, 18, 19 al Legii privind protecția mărcilor nr. 38 din 29.02.2008.	Pentru a nu admite o lacună de drept sau interpretări abuzive, propunem de a menține normele în varianta actuală.
5	Art. III pct. 11 din proiect, art. 32 alin. (6) se exclude „Informația specificată la alin. (2) și documentele specificate la alin. (3), cu excepția lit. b), se depun la AGEPI odată cu cererea sau în termen de 2	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Excluderea normei date nu este una justificată din punct de vedere procedural, întrucât aceasta reglementează aspectul cu privire la depunerea cererii de înregistrare a desenului sau modelului industrial. În opinia noastră, lipsa acestei norme va lăsa la discreția AGEPI dreptul de a decide referitor la modalitatea și termenul de depunere a	Astfel, pentru a nu admite discreții din partea responsabililor în procesul depunerii cererii de înregistrare, propunem de a menține norma în varianta actuală.

luni de la data de depozit".

cererii în cauză, ceea ce va duce la lezarea dreptului subiectului nemijlocit.

Ținând cont că procedura de înregistrare, modificare și reînnoire este una susceptibilă la manifestări de corupție datorită funcțiilor deținute (evaluarea, analiza condițiilor pe care trebuie să le întrunească cererea), aceasta trebuie să reglementeze clar etapele și termenul de depunere a cererii.